

สรุปผลการดำเนินโครงการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park)

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการพัฒนาเกณฑ์การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศจัดตั้งแล้ว เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีมาตรฐาน มีการบริการที่ดีแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนมีมาตรการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์พลังงานและทรัพยากรอย่างเป็นรูปธรรม เป็นการยกระดับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติสู่มาตรฐานสากล นำไปสู่เป้าประสงค์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกำหนดการจ้างส่งเสริมการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้านอุทยานแห่งชาติ (Green National Park) ปี ๒๕๖๒ เพื่อให้การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนยกระดับและขยายผลให้อุทยานแห่งชาติมีการดำเนินการอุทยานแห่งชาติสีเขียวด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างกว้างขวางต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อตรวจสอบประเมินและให้การรับรองอุทยานแห่งชาติ
- ๒.๒ เพื่อจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติ
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงเกณฑ์การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park)
- ๒.๔ เพื่อส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติ

๓. เป้าหมาย

อุทยานแห่งชาติจำนวนอย่างน้อย ๒๐ แห่งทั่วประเทศ หรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเห็นชอบ

๔. พื้นที่ดำเนินงาน

อุทยานแห่งชาติทั่วประเทศ

๕. ผลการดำเนินงาน

๕.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีคำสั่ง ๘๖/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ประกอบด้วย

(๑) คณะกรรมการอำนวยการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) โดยมี ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วย ส่วนราชการ ทหาร รัฐวิสาหกิจ และสมาคมที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไข, ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา และปรับปรุง, ให้การรับรองผลการประเมิน, แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน และติดตามการดำเนินการอุทยานแห่งชาติสีเขียวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) คณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) โดยมี นายบรรพต อมราภิบาล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วย ส่วนราชการ ทหาร รัฐวิสาหกิจ และสมาคมที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงข้อกำหนดและเกณฑ์การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว, คัดเลือกอุทยานแห่งชาติ, ตรวจเยี่ยมและประเมินอุทยานแห่งชาติ และรายงานผลการประเมิน ให้กับคณะกรรมการอำนวยการอุทยานแห่งชาติสีเขียว

๕.๒ การประชุมคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมกรรณิการ์-ราชวดี (๓๐๓-๓๐๔) ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุพจน์ ไตรวิจักษ์ชัยกุล) เป็นประธานการประชุม เพื่อรับรองอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒๕ แห่งที่เข้าร่วมโครงการ

๕.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนและปรับปรุงเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน G-Green เมื่อวันพุธที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

การประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนและปรับปรุงเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน G-Green เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี ในการประชุมได้พิจารณาปรับปรุงและเพิ่มเติมเกณฑ์การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียวให้มีความสอดคล้อง

๕.๔ การประชุมคณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

การประชุมคณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมกรรณิการ์-ราชวดี (๓๐๓-๓๐๔) ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี นายบรรพต อมราภิบาล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม เป็นประธานการประชุม เห็นชอบแผนการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๒ ครั้ง ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒๕ แห่งที่เข้าร่วมโครงการ

๕.๕ การประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของอุทยานแห่งชาติในการรับการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียวปี ๒๕๖๒

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของอุทยานแห่งชาติในการรับการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียวปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมือง มีอุทยานแห่งชาติเข้าร่วมการประชุมทั้งหมด ๘ แห่ง และครั้งที่ ๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ ณ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย มีอุทยานแห่งชาติเข้าร่วมการประชุมทั้งหมด ๑๗ แห่ง ซึ่งเป็นการชี้แจงเกณฑ์การตรวจประเมิน การเตรียมเอกสารประกอบการตรวจประเมิน และการฝึกปฏิบัติการตรวจประเมินในสถานที่จริง ให้กับอุทยานแห่งชาติที่จะรับการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียวในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ แห่ง โดย ผศ.ดร.ดรชนี เอ็มพันธ์ และ ดร.อุษารตี ภูมาลี วิทยากรจากคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๕.๕ คณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ลงพื้นที่ ตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒๕ แห่ง

คณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว ลงพื้นที่ตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติ
สีเขียว จำนวน ๑๒ ครั้ง ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒๕ แห่งที่เข้าร่วมโครงการ ระหว่างเดือนพฤษภาคม
ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒

๕.๖ การประชุมคณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

การประชุมคณะกรรมการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park)
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องประชุมมินตรา (๓๐๒)
ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี นายบรรพต อมราภิบาล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม
เป็นประธานการประชุม เพื่อรับรองอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒๕ แห่งที่เข้าร่วมโครงการ โดยพบว่า มีอุทยาน
แห่งชาติผ่านเกณฑ์การประเมินระดับทอง (คะแนน ๘๐% ขึ้นไป) จำนวน ๑๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖, ระดับ
เงิน (คะแนน ๗๐% ขึ้นไป) จำนวน ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๖ และระดับทองแดง (คะแนน ๖๐% ขึ้นไป)
จำนวน ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔ และอุทยานแห่งชาติที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน ๑ แห่ง คิดเป็นร้อย
ละ ๔ และได้มีข้อเสนอแนะให้อุทยานแห่งชาติพิจารณาปรับปรุงเป็นรายแห่ง รวมทั้งพิจารณาปรับปรุง
ข้อกำหนดและเกณฑ์การประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการอุทยาน
แห่งชาติสีเขียวพิจารณาต่อไป

๕.๗ การประชุมคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park)
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐-๑๔.๐๐ น.ณ ห้องประชุมกรณีการ์-ราชาวดี
ชั้น ๓ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(นายพงศ์บุญ ปองทอง) เป็นประธานการประชุม เพื่อรับรองผลการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว
(Green National Park) ประจำปี ๒๕๖๒ โดยมีอุทยานแห่งชาติผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับทอง (คะแนน
๘๐% ขึ้นไป) จำนวน ๑๙ แห่ง, ระดับเงิน (คะแนน ๗๐% ขึ้นไป) จำนวน ๔ แห่ง, ระดับทองแดง (คะแนน
๖๐% ขึ้นไป) จำนวน ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔ และอุทยานแห่งชาติที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน ๑ แห่ง
คิดเป็นร้อยละ ๔

๖. สรุปผลการตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) และรับรองผลการตรวจประเมินโครงการฯ ปี ๒๕๖๒

ลำดับ	อุทยานแห่งชาติ	จังหวัด	ระดับรางวัล
๑	หมู่เกาะสุรินทร์	พังงา	ทอง
๒	หมู่เกาะลันตา	พังงา	ทอง
๓	ดอยภูคา	น่าน	ทอง
๔	แม่ปิง	ลำพูน	ทอง
๕	เขาลำปี-หาดท้ายเหมือง	พังงา	ทอง
๖	ศรีลานนา	เชียงใหม่	ทอง
๗	ภูกระดึง	เลย	ทอง
๘	น้ำตกชาติตระการ	พิษณุโลก	ทอง
๙	ภูสอยดาว	อุดรดิตถ์	ทอง
๑๐	ภูผาเทิบ	มุกดาหาร	ทอง
๑๑	ห้วยน้ำดัง	เชียงใหม่	ทอง
๑๒	แหลมสน	ระนอง	ทอง
๑๓	น้ำตกเจ็ดสาวน้อย	สระบุรี	ทอง
๑๔	เขาชะเมา-เขาวง	ระยอง	ทอง
๑๕	ภูเรือ	เลย	ทอง
๑๖	แม่จรม	น่าน	ทอง
๑๗	ตาดโตน	ชัยภูมิ	ทอง
๑๘	คลองวังเจ้า	กำแพงเพชร	ทอง
๑๙	หาดวนกร	ประจวบคีรีขันธ์	ทอง
๒๐	ออบหลวง	เชียงใหม่	เงิน
๒๑	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	เงิน
๒๒	ตระรุเตา	สตูล	เงิน
๒๓	ลานสาง	ตาก	เงิน
๒๔	ถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ	แม่ฮ่องสอน	ทองแดง

๗. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

๑. ช่วงเวลาในการตรวจประเมิน การตรวจประเมินในครั้งนี้มีกลางตรวจในช่วงเวลาตรุษสงกรานต์ จึงทำให้กรรมการลงพื้นที่ตรวจประเมินไม่ได้ หรือช่วงเวลาที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ ทำให้กรรมการไม่เห็นภาพรวมของการบริหารจัดการทั้งการบริการ การจัดการขยะ ของเสีย จึงส่งผลกระทบต่อค่าคะแนนที่ต้องให้ตามสภาพที่ปรากฏ

๒. ระยะเวลาในการตรวจประเมิน ระยะเวลาในการตรวจในแต่ละพื้นที่ที่มีความเร่งรัด ทำให้คณะกรรมการมีความเร่งรีบในการประเมินการจัดการอุทยานแห่งชาติ ซึ่งอาจทำให้บางประเด็นหรือหลายจุดไม่ได้มีการเข้าไปพิจารณาในรายละเอียดเท่าที่ควร

๓. การตีความหมายของเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกันของคณะกรรมการ เกณฑ์ประเมินหลายข้อมีการตีความหมายของคณะกรรมการที่แตกต่างกัน ทำให้การให้ความเห็นมีบางส่วนที่ทำให้กรรมการในแต่ละชุดต้องมาทำความเข้าใจและตีความในวันที่ลงพื้นที่ตรวจประเมิน ซึ่งส่งผลต่อความเที่ยงตรงของการให้คะแนนของกรรมการแต่ละชุด

๔. ความเข้าใจของอุทยานแห่งชาติในการเตรียมความพร้อมเข้ารับการตรวจประเมิน โดยเฉพาะความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของรายการเอกสารหลักฐานและการนำเสนอที่ยังไม่ชัดเจน

๘. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตรวจประเมินอุทยานแห่งชาติสีเขียว

- ๑) ควรปรับปรุงเวลาลงตรวจ ควรลงตรวจช่วงที่มีการท่องเที่ยว เช่น วันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นต้น
- ๒) ในอนาคตควรปรับวุฒิมาตรฐานให้มีสาวขาอื่นเข้าร่วมด้วย นอกจากภูมิวนศาสตร์และเจ้าหน้าที่แล้วควรเพิ่มสาขาให้หลากหลายมากขึ้น เพราะจะช่วยให้ นักวิชาการป่าไม้และฝ่ายอื่นๆสามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น เช่น สาขาสื่อความหมายทางธรรมชาติ สาขาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- ๓) ใช้ภาษา สัญลักษณ์ที่เป็นสากล และเน้นจุดเด่นที่น่าสนใจ
- ๔) ความแตกต่างในอุทยานฯ ควรจะมีการแบ่งประเภทอุทยาน เนื่องจากการจัดการอุทยานฯ ในแต่ละพื้นที่มีงบประมาณในการดูแลและจัดการแตกต่างกัน